

Krajní meze otevírají společensky nepohodlné téma

Rozhovor s Josefem Kalužou

Na webu máš u svého profilu uvedeno: „Nejsem nositelem žádných hereckých cen, ale i tak mě divadlo stále baví.“ Vážně?

„To prohlášení už je staršího data...to tam pořád visí? No tak teď už je blbé to dementovat... (*smích*). Ale ne, pořád to platí, někdy to člověk baví víc, někdy míň, někdy je to víc či míň vyčerpávající, ale v tom základním to zůstává. Baví mě interakce s lidmi, baví mě být na jevišti. A ani ne tak kvůli té exhibici, ale ukázat, na čem jsme pracovali a zjišťovat, jestli to funguje nebo ne. Jestli celý ten proces měl nějaký smysl. A druhá věc je, že mě to baví tady, v tomhle divadle.“

V čem je Aréna pro tebe to pravé?

„V dramaturgii a také v lidech, kteří k nám chodí. Máme své publikum a můžeme pro něj hrát i věci, které by třeba v jiném divadle nebylo možné nasadit.“

Ještě k tomu tvému prohlášení - jakou cenu bys chtěl? Která by pro tebe měla skutečnou hodnotu?

„Někdy nad tím uvažuji, protože vím, že je jich strašně moc – jsou ceny diváků, ceny kritiků, ceny profesní – a já vlastně nevím, která by mě uklidnila (*smích*). Určitě by mě potěšila každá, ale nevím, které bych si vážil víc. Takže беру vše! (*smích*)“

Cena může, ale také nemusí, být potvrzením toho, že člověk něco dělá dobře. Co je pro tebe tímto potvrzením?

„Dobrá kritika člověka povzbudí, ale možná už to neřeším tak jako kdysi. Nejvíc mě asi potěší, když potkám na ulici někoho, kdo nemá ostych, poděkuje a řekne, že se mu líbilo představení.“

V jaké jsi fázi svého hereckého života?

„To je strašně těžké, na to nedokážu odpovědět. Jsem spokojený v Aréně, ale jsou dvě tři divadla v Praze, která by mě zajímala. Nevím, zda přímo na angažmá, protože jsem strašně opatrný člověk, ale určitě třeba na hostování. Teď jsem si vzpomněl na to, co nám na škole říkala paní Gasnářková. Že jsou mladí herci, kteří jsou na škole strašně šikovní, talentovaní, ale stane se, že během pár let to, co na nich bylo krásného, zajímavého, zmizí. A někdo postupně rozkvétá - každý má ten vývoj jiný. Tak já doufám, že ještě pokvetu (*smích*)!“

Jak by ses v Aréně zařadil jako herec? Jsou role, u nichž už tušíš, že je budeš hrát ty?

„Myslím, že mě má Ivan prokouknutého, takže asi zhruba většinou tuším.“

Co bys rád hrál a zatím tě to minulo – nemyslím konkrétní roli, ale lidský typ, žánr?

„Tak to nevím, nechávám se překvapovat. Teď s Grzegorzem Kempinským zkusíme něco, co jsem asi ještě nikdy nedělal, divadelní tvar, se kterým jsem se ještě nepotkal. Thriller na jevišti je pro mě objevený.“

Začínal jsi v Opavě, další tvé zkušenosti jsou z malých divadel – chtěl by sis ještě zahrát na velkém jevišti?

„Nebráním se tomu. Když hostujeme na větším jevišti, tak cítím, že je to jiný vítr. Člověk se do toho může víc opřít, dělat větší gesta, dát všemu větší důraz, to mě baví. Ale asi bych nechtěl hrát na velkém pořád. Je to jiný divadelní svět, kde fungují jiná divadelní pravidla. V menším je to technicky trochu lehčí. Ale zase jakmile člověk není pravdivý, hned je to vidět, není tam žádná maskovací vzdálenost.“

V Hráčích jste jen samí chlapi, teď ale zkusíš sám se třemi kolegyněmi. Co je ti příjemnější? Nebo co je horší?

„Už mě to několikrát během zkoušení napadalo, že je to zvláštní situace. Ale baví mě pozorovat ten ženský svět. Jak ten soukromý, tak ten postav ve hře. Přejde mi, že holky, když je potřeba něco vyřešit, tak si to prostě řeknou a jdou od toho, neřeší. Navíc – hraju poprvé větší vztah s Petrou Kocmanovou, a tím, že se herecky ještě tolik neznáme, pořád se ještě překvapujeme. Objevování dosud neznámého je vždycky profesní rajc.“

Jsi typ herce, který si k roli, tématu hry dohledává další informace nebo vychází jen z toho, co zazní na zkouškách?

„Zkoušení mě vždycky hodně pohltí, ale že bych byl ten typ, co se nechá kvůli roli blázna zavřít do psychiatrické léčebny, tak to zase ne. Spíš, a to nás také učila paní Gasnářková, se snažím mít pořád oči otevřené, pozorovat lidi. Pak člověk najde ten důležitý detail, který sympatizuje s rolí, kterou zkouší. „Cucnu si ho“ a dostanu vodítko, jak na to.“

Máš jako herec jasnou představu o roli a bojuješ za ni s režiséry?

„To se mi stalo u Tarelkina, kdy jsem si tu hru přečetl a měl jsem jasno. Pak Ivan Krejčí přišel se svou představou a pro mě bylo hrozně těžké osekát tu svou vizi a přijmout ten jeho výklad. Ale měl pravdu, můj pohled na Tarelkina byl mnohem naivnější.“

Ptám se kvůli tomu, jakou jsi měl představu o Raulovi? Režisér Grzegorz Kempinsky hru výrazně přepracoval...a zpochybnil tím původně jasně rozdělené role násilníka a oběti, které se posléze prohodí...

„Já jsem si ten původní text přečetl jen informativně s tím, že jsem věděl, že ho Grzegorz bude hodně upravovat. A nebyl jsem si jistý, jestli by to dobře fungovalo. Proto jsem rád za tu úpravu, která dělá celou věc pro diváka mnohem přitažlivější.“

Raul je násilník, lhář, obratný manipulátor – poznáváš v něm něco ze sebe?

„Já se spíš bojím, aby Raul něco neimplantoval do mě (*smích*). Doufám, že Raul zůstane v divadle a ráno nebude doma! Herec musí nějak přijmout myšlení své postavy, nicméně jsem rád, že ho nebudu muset přijímat moc dlouho. Myslím si, že ve spoustě mužů – nevím, jak je to u žen – existují taková dvířka, a Raul je prostě otevřel. Nevím, čím je otevřel, ale otevřel, a to zlo šlo ven. A i já mám v sobě

taková dvířka, ale asi ne tak velká. Když jsem byl mladší, tak se občas silné negativní emoce a agrese také dostávaly ven.“

Dnes už to tak nemáš?

„Časem jsem pochopil, že člověk je tady kvůli jiným věcem, než aby ze sebe pouštěl zlo a strašil ostatní lidi. Tím nechci říct, že Raulovi rozumím. A nemůžu říct, že je mi při tom zkoušení s ním dobře. Někdy mám i potřebu Raula litovat, asi proto, že to v sobě nedokázal ovládnout, že tomu podléhá. A že se s tím někdo musí narodit a musí s tím žít. To jsou krajní meze, krajní meze zla.“

Jaké jsou tvé krajní meze – kam bys nikdy nezašel?

„Třeba K2, tam bych asi nikdy nezašel (*smích*). Ale vážně - nikomu bych nechtěl vědomě, chladnokrevně ublížit.“

Sexuální násilí je problém, který je často zlehčován v neprospěch oběti. Proto mj. i Mastro Simone svou hru napsal – jako satisfakci své známé, která byla znásilněna, ale porota jí neuvěřila, násilníka propustila, a ten ji terorizoval tak, že se kvůli němu musela přestěhovat. Jak ty bys přistupoval k tomu, kdyby ti tvá přítelkyně řekla, že se jí něco takového stalo? Jak bys reagoval? Chtěl bys trest nebo pomstu?

„Mě tyhle věci často napadají, když sleduju nějaký film. Myslím, že jsem ten typ, který by volil cestu pomsty. I když nejsem pomstychtivý člověk. Ale v určitých situacích se mi pak reakce spínají instinktivně, a tohle by asi byla jedna z nich. Ale když tomu dáš určitý čas, pomstu nevykonáš, tak naběhne mozek a začne to řešit rozumově. Jenže mít ten čas, odstup...“

Krajní meze upravil režisér do podoby thrilleru? Jak ho dobře udělat na jevišti?

„To byla první věc, kterou Grzegorz říkal na zkouškách – nemáme prostředky, které má film. Přesto po nás chce, abychom hráli filmově-minimalisticky, autenticky, co nejméně divadelně. Ale forma celé inscenace je divadelní. Tím, že nemáme k dispozici detaily kamery, střih, tak vycházíme jen z divadelních prostředků.“

Proč by diváci měli vidět Krajní meze?

„Protože žijeme ve společnosti, která některé věci přehlíží. A Krajní meze otevírají témata, která jsou mnohdy pro společnost nepohodlná.“

Ptala se Alice Taussiková